

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:		v upravnistvu prejemam:	
celo leto K 24.—	celo leto K 22.—	celo leto K 22.—	celo leto K 22.—
pol leta 12.—	pol leta 11.—	pol leta 11.—	pol leta 11.—
četrt leta 6.—	četrt leta 5.50	četrt leta 5.50	četrt leta 5.50
na mesec 2.—	na mesec 1.90	na mesec 1.90	na mesec 1.90

Dopis naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.
Uredništvo: Knaplova ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Izhaja vsak dan zvečer izvenredno nedelje in praznike.
Inserati veljajo: petostopenjski peti vrsta za enkrat po 16 vin., za dvakrat po 14 vin., za trikrat ali večkrat po 12 vin. Parte in zahvala vrsta 20 vin. Poslano vrsta 30 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.
Upravnistvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati i. t. d., to je administrativne stvari.
Posamezna številka velja 10 vinarjev.
Na pisemna naročila brez istodobne vnapredne naročnine se ne ozira.
„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:		za Nemčijo:	
celo leto K 25.—	celo leto K 30.—	celo leto K 30.—	celo leto K 30.—
pol leta 13.—	pol leta 13.—	pol leta 13.—	pol leta 13.—
četrt leta 6.50	četrt leta 6.50	četrt leta 6.50	četrt leta 6.50
na mesec 2.30	na mesec 2.30	na mesec 2.30	na mesec 2.30

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znakna. Upravnistvo (spodaj, dvorišče levo). Knaplova ulica št. 5, telefon št. 85.

Naprednjaki!

Volilci!

V torek, dne 16. decembra oddajte vsi glasove kandidatom „Nar.-napredne stranke“, ki so:

Za volilni okraj **Kranj-Loka:**
dr. Karel Triller
dež. odbornik v Ljubljani.

Za volilni okraj **Kamnik-Ra-**
dovljica-Tržič:
dr. Pavel Pestotnik
profesor v Ljubljani.

Za volilni okraj **Idrija:**
Engelbert Gangl
c. kr. učitelj v Idriji.

Za volilni okraj **Postojna-**
Vrhnika-Lož:
Josip Lavrenčič
župan v Postojni.

Za volilni okraj **dolenjskih**
mest in trgov:
Julij Mazelle
pos. v Ljubljani.

Za volilni okraj **Ljubljana I.**
(Dvorski, Sent Jakobski, Trnovski
okraj, Barje in nekaj okolice):

dr. Fr. Novak
odv. v Ljubljani,
Josip Reiser
c. kr. profesor v Ljubljani.

Za volilni okraj **Ljubljana II.**
(Šentpetrski, Poljanski okraj, Vodmat
in nekaj okolice):

dr. Ivan Tavčar
župan v Ljubljani,
Adolf Ribnikar
tržni nadzornik v Ljubljani.

Naprednjaki!

Mesta so bila od nekdanjega središča svobodnih duševnih smeri. Mesta so priobila ustavo in ž njo svobodo misli in vesti. Klerikalizem ubija naša mesta v kulturnem in gospodarskem oziru.

Volilci! V torek oddajte vsi glasove kandidatom, ki hočejo in morejo zastopati Vaše meščanske interese.

Izvrševalni odbor
nar.-napredne stranke.

Dies ater — dan sramote.

Dunaj, 10. decembra.

Pred celim svetom, javno in svečano je dopolnila danes slovenska klerikalna stranka svoje izdajstvo nad idejo jugoslovanske edinstvo.

V plenarni seji avstrijske delegacije je proglasil del. dr. Korošec načelo nepremostljivega nasprotstva med »katoliškim zapadnim avstrijskim Jugoslovanstvom« in srbskim narodom, ki da je po veri in kulturi Rusom mnogo bližji kakor nam. Naštevati je notranje in zunanje sovražnike monarhije in v isti sapi z Madžari in Italijani je imenoval Srbe, obdolživši jih, posebno pa še s posebno delikatnostjo njihovo dinastijo, sovražnih aspiracij proti monarhiji. »Madžarski in srbski imperijalizem ogroža državo«, kriči poslanec slovenskega naroda, kateremu je poverjen mandat, da zastopa naše narodne in ljudske interese, kateri so nerazdružljivo spojeni z bodočnostjo celokupnega Jugoslovanstva.

Koroščeve besede so le nadaljevanje one politike, katero nam je razkril dr. Drinković v svojem obračunu z dr. Šusteršičem, politike načelnega izdajstva in prostituiranja narodnih interesov po želji in povelju faktorjev, katerih stremjenje je brezuspešiti močnega razvoj jugoslovanskih narodov z izzivanjem starih nasprotstev in z umetnim razdvajanjem naših narodnih sil. Ogrski ministrski predsednik grof Tisza je svojčas hujškal Bolgare in Srbe na medsebojni pokol. Ves svet se je zgražal nad brezvestnostjo njegovega govora. Del. Korošec, Slovenec, je storil danes nekaj mnogo hujšega, udaril je z izdajalsko pestjo na bratstvo Jugoslovanstva, ter kot prvi legijonaš v avstrijski delegaciji obnovil ono žalostno, nesrečno frankofurtaško geslo, o katerem je bila vsa jugoslovanska javnost prepričana, da je pozabljeno in pokopano, katero pa so slišali naši Sokoli v nedeljo zopet v Zagrebu, in katero sliši danes celi svet iz ust Slovence v delegaciji. Koroščeve besede jugoslovanski ideji ne bodo škodile, za nas Slovence pa pomenijo najobčutnejši moralni udarec, ter nas postavljajo pred našimi brati na sramotni oder, kot narod, katerega politika je nepoštena.

zahrbtna in ki je pripravljen igrati med Jugoslovani Efilajta.

Del. dr. Korošec meni, da za ceno trijalizma. Mi menimo, da so bila njegova trijalistična izvajanja le slabo izbran povod za napade na jugoslovansko edinstvo. Stranka, kateri pripada dr. Korošec, je deklarirala vlade in njene trijalistične alure so komedija, ki nikogar več ne prepriča. Kadar gre praktično podpirati dualizem, takrat so slovenski klerikalci med prvimi, le kadar se da o dualizmu in o Madžarih govoriti, jih vidimo med prvimi. Ploho puhlih fraz, ki jo je izlil del. Korošec na »madžarskega ujetnika« grofa Berchtolda, odteče le prehitro in zaman; je trud eskamotirati z ironičnimi besedami in patrijotičnimi ekspektoracijami dejstvo, da Šusteršič in njegovi niti toliko moralnega poguma ne najdejo, da bi si upali glasovati proti grofu Berchtoldu.

Del. Korošec je imel svoj govor napisan, ter ga je čital od besede do besede. Njegovi poslušalci so se čudili marsikateri naivnosti, preseženi pa so bili tudi Nemci, ki so slišali kako se »jugoslovanski« delegat odreja skupnosti Jugoslovanstva. Jugoslovanski poslanci, ki so sedeli na galeriji so bili naravnost konsternirani. Pričakovali so od slovenskih klerikalcev vse najhujše, toda nikdar se niso nadejali tega, kar se je zgodilo. Niso pričakovali javne proklamacije frankofurtaštva od zastopnika kluba, v katerem sedijo še nekateri pošteni možje.

Za jugoslovansko narodno politiko je danes dies ater — črni dan, za nas Slovence še posebej dan ponižanja in sramote.

Delegacije.

Dunaj, 1. decembra.

Med jugoslovanskimi poslanci se ogorčenje nad večeršnjim govorom del. dr. Korošca še ni poglobilo. Napad izvršen na idejo jugoslovanskega edinstva iz zasede, je celo ožje zavezništvo naših klerikalcev konsterniral. »Kakšni ste vi Slovenci« to lahko sliši danes od vsakega Hrvata in Srba. Brezdvomno bo srbofobska proklamacija, ki jo je skuhal dr. Šusteršič ter prečital dr. Korošec, ostala za dolgo vrsto let

sramotna pega na naši narodni časti, ki grozi otežkočiti naš položaj v skupini jugoslovanskih narodov. Dr. Korošec je danes poslušal izvajanja drugega jugoslovanskega delegata Srba dr. Baljaka, ki je postavil njegov večerajni govor na laž s slovensko manifestacijo za srbsko-hrvatsko edinstvo. Nas Slovence dr. Baljak ni imenoval, kako naj to tudi stori, ko je naš zastopnik večeraj Srbe od drugega katoliškega slovenskega ljudstva odganjal kot tuji element! Izvleček iz sijajnega Baljakovega govora podajemo spodaj. Vzbudil je v delegaciji splošno pozornost. Silno pazljive poslušalce je imel tudi bivši ministrski predsednik baron Beck, ki se upa izgovoriti včasih rezko in odkrito kritično besedo. Kot glavno opravičbo za našo diplomacijo smatra baron Beck dejstvo, da se je nahajala v družbi drugih ravnotakih. Dragocene besede je spregovoril baron Beck o avstrijski narodnostni politiki: **metode se morajo spreminjati!** Priznal je, da se dualizem v sedanji obliki ne da vzdržati, napram večeršnjim trijalističnim tiradom dr. Korošca pa je ironično pripomnil, da bi rad slišal, kaj beseda po svoji vsebini pomeni. Del. Klofač svojih izvajanj ni dovršil, ker so delegati odšli na dvor, kamor so povabljeni cesarju v goste.

Iz govora delegata dr. Baljaka posnemamo sledeče glavne misli:

Med balkanskimi državami sta Srbija in Črna gora za monarhijo gotovo večjega pomena, kakor vsaka druga balkanska država. Ne samo v gospodarskem, ampak tudi v narodnem oziru. V monarhiji živi enako število Srbo-Hrvatov kakor v Srbiji sami. Ponovno se je zato v zadnjem času ponavljalo, kako velikega pomena bi bila pametna notranja jugoslovanska politika za razmerje monarhije do Srbije. Kakor je v interesu monarhije neobhodno potrebno, da se vzbudi v Jugoslovanih prepričanje, da so njih politične in narodne dobrine zasigurate tudi v okvirju monarhije, ravno tako potrebno je, da avstrijska diplomacija s svojo srbofobsko politiko tega zaupanja ne omaja. — Vsled tega medsebojnega razmerja notranje in zunanje politike se je treba pri obravnavi zunanjega položaja monarhije ozirati pred vsem

na stališče, ki ga zavzema monarhija napram milijonom svojih lastnih Jugoslovanov.

Ko se je začela prva balkanska vojna, je stala nemška inteligenca s svojimi simpatijami na turški strani, da bi bilo vsled zgodovinskega razloga umevno ravno nasprotno. Tega se je vlada tudi dobro zavedala, zato se je često zgodilo, da so pripovedovali častniki vpoklicanim rezervistom v vojašnicah, da pojdejo v boj proti — Turčinu!

Baljaka naveda več nemških, torej gotovo nepristranskih avtorjev, ki so polni hvale in priznanja za srbsko armado in srbsko kulturo. Kljub temu pa nadaljujejo dunajski nemški listi s svojim ostudnim obrekovanjem Srbije in Srstva. »Reichspost« na pr. je pisala pred tedni prav resno, da cela vrsta srbskih škofov ne zna — pisati in brati. In vsi ti od »Reichsposte« navedeni škofi so dovršili univerze in akademije v Carigradu, Kijevu in Atenah.

Srbsko prodiranje proti Adriji je vzbudilo v vseh oficijoznih listih velikanski hrup, da si odlični industrijski in trgovski krogi ponovno poudarjajo, da bi bilo za avstrijsko industrijo in trgovino nadvse koristno, če bi ostala Srbija ob Adriji. Naš zunanji urad pa je videl v tem življenjsko nevarnost za monarhijo in porabil vso energijo, da je to preprečil. — Čudno je, da naleti vsako stremjenje Srbije, ki bi moglo okrepiti njeno neodvisnost, na odpor Avstro-Ogrske. Zadržilo zunanjeja ministra, da tvori princip neoviranja svobodnega razvoja balkanskih držav aksiom avstrijske zunanje politike, stoji s temi dejstvi v direktnem nasprotju. Enako je bilo v Skadrskem vprašanju. Skoro smešen paradoxon je, da je nastopala dualistična monarhija, zatratelja slovenskih narodov, v vseh teh vprašanjih in zlasti še, ko se je šlo za ustanovitev neodvisne Albanije, kot zaščitnica narodnostne ideje. Še bolj neumljivo je, da se je v doseg tega cilja posluževala sredstev kakor so bile Paliceva, Skodrina in Prochaskova afera. — Zlasti zadnja je po krivdi brezvestnih listov in malomarne vlade ljube Dunajčane tako razburila in razjarila, da so bili pozneje ko se je zvedelo, da je Prochaska zdrav in nedotaknjen, vsi divji na Srbe, — da mu res niso ničesar storili!

LISTEK.

Cerkvene miši.

Povest iz sedanjosti.

Spisal L. C.
(Konec.)

LV.

Naprej! Ne držite mi križem rok!

A škerc: Zlatorog.

Po nesrečni smrti svoje ljubljene neveste Lenice mladi Ivan Novak dolgo časa ni bil za nobeno pravo delo. Pohajal je otožno okrog in čestokrat so ga ljudje videli, ko je stal žalosten ob preranem grobu svoje mlade neveste.

Sivolasi župnik Matija Koren svojega mladega prijatelja v nesreči ni hotel zapustiti, zato se je uklonil prijaznemu povabilu Ivanove sestre Marjetice ter ostal kar za stalno pri Novakovih. Iz knezoškofijske pisarne je sicer dobil skoro oster poziv, da naj se vrne zopet na ono mesto, ki mu je odločeno kot kraj njegovega pokoja. Župnik Koren se je pa na ta poziv osebno zglasil v knezoškofijski pisarni in letam orehovelske razmere in posebno plodonosno de-

lovanje nagle smrti umrlega dr. Jurija Podpečnika in pa misijonarja Urha Čuka tako temeljito pojasnil, da je imel od tega dne mir pred škofijo in da ga ni nihče več silil proč iz Orehovlj.

V Orehovljah je pa čakalo župnika Korena polne roke dela, ker so prišli po odhodu misijonarja Urha Čuka kaj čudni in tudi neprijetni časi. Najprej je začelo med ljudmi vršeti, da pri konsumnem društvu nekaj ni v redu, skoro se je pa ta govorica tudi razširila na posojilnico za Orehovlje in orehovelski kot.

Proti konsumnem društvu so začele namreč od raznih tvrdk z Dunaja in od drugod deževati tožbe za večje in manjše zneske. Tem tožbam so pa skoro sledile tudi izvršbe. Oni neuki mož, kateremu je misijonar Urh Čuk pred svojim odhodom poveril nadaljnjo vodstvo konsumnega društva, je postal skoro vmes zmešan in si v svoji zadregi ni vedel pomagati drugače, nego da je šel v okrajno mesto k sodišču vprašat za svet prijaznega sodnika. Ko je sodniku po svojih zmožnostih in vednosti pojasnil vse žalostne razmere pri konsumnem društvu, izprevidel je okrajni sodnik kaj hitro, da so pri konsumnem društvu delali z blagom in denarjem tako kakor

svinja z mehom in da je vse gospodarstvo pri konsumnem društvu tako temeljito zavoženo, da se zavoženi voz ne da več potegniti iz blata. Svetoval je vsled tega, da naj mož izroči ključke od konsumnega društva sodišču in napove konkurz, kar je možiček tudi storil.

Konkurz konsumnega društva in skoro mu sledeči konkurz posojilnice za Orehovlje in orehovelski kot, ki je bila najbolj prizadeta po polnu konsumnega društva, sta zadela strašno veliko gospodarjev iz Orehovlj in bližnje okolice. Ti ubogi zaslepljeni zapeljanci so se v svoji stiski začeli zatekati k sivolasemu župniku Korenu in k mlademu Ivanu Novaku, da bi jima ta dva svetovala in pomagala. Župnik Koren in Ivan Novak, katerima se je ubogo zaslepljeno in oškodovano ljudstvo smililo v dno duše, nista odrekla sveta in pomoči, temveč skušala z vsemi mogočimi sredstvi celiti one globoke rane, katere je zasekal zdravemu telesu v svoji brezmejni lahkomišljenosti in neizkušnosti misijonar Urh Čuk. Oba sta imela polne roke dela in marsikoga tudi rešila preteče popolne gospodarske propasti.

To naporno delo za občini blagor je posebno dobro vplivalo na Ivana Novaka, ker mu je bilo najboljši lek

za njegovo otožnost in njegovo žalovanje po prerano zamrli Lenici. Ivan Novak je stal sedaj tudi že kot župan na čelu orehovelske občine, ker je bil pri prvi seji novega občinskega odbora soglasno izvoljen za župana.

Roko ob roki z njima je pa skušala te vseobče rane celiti tudi Marjetica toliko časa, dokler ni prišel po njo njen ženin Stanko Kovač ter jo povedal kot svojo ženo v belo Ljubljano potem, ko ju je poročil sivolasi župnik Matija Koren; kmalu po poroki je pa došla vest, da je preminula Neža Novakova, ne da bi se ji povrnila izgubljena pamet.

Orehovlje so dobile skoro tudi novega župnika, ki se pa ni vtikal v občinske in druge posvetne razmere, temuč živel za se v svojem župnišču, kar je bilo vsem ljudem prav. Za njim došli novi kaplan, ki pa ni bil več tako mlad, se pa tudi ni brigal za drugega nego za planinstvo, ker je bil navdušen planinec in je vsako svojo prosto uro porabil v to, da je pohitel na kak višji ali manjši hrib. In tudi to je bilo ljudem prav.

Ker se nova dva duhovnika nista mešala v občinske in druge zadeve, vračal se je polagoma med orehovelske občane zopet oni blagodejni mir, ki je vladal le-tam ob

času, ko je bil tam župnik še Matija Koren in ko je le-tam županoval pokojni Blaž Novak. Vpokojeni župnik Matija Koren, novi župan Ivan Novak in pa nadučitelj Franc Kovač so pa tudi vse storili, kar so mogli, da so se hitreje celile one rane, ki jih je Orehovljam zasekalo konsumno društvo in posojilnica za Orehovlje in orehovelski kot. Življenje v bralnem društvu, gasilnem društvu in v podružnici kmetijske družbe, katerih obstoj je bil poprej že nevarno ogrožen, se je zopet oživel in so člani s podvojenim delom skušali nadomestiti to, kar se je zanemarilo v onih burnih časih, ko sta hotela rajni dr. Jurij Podpečnik in sedanji misijonar Urh Čuk postavili na glavni Orehovlje in celo občino in vse preustrojiti v pogubonosnem duhu novostrojarske duhovščine.

Ko je sivolasi župnik Koren, katerega je sedaj zopet pridno obiskoval njegov prijatelj Anton Babnik, opazil in videl, da se vračajo v Orehovlje zopet stari zlati časi medsebojne ljubezni in sprave, povrnila se mu je dobra volja in je kaj rad omenjal proti prijatelju Babniku, da je sedaj zopet srečen, ker so iz Orehovlj pregnane one cerkvene miši, ki so semkaj zanesle toliko nesreče, bridkosti in gorja.

Zunanji politiki odgovarja notranja in polni meri. Kakor v dobi aneksijske krize, je storila monarhija tudi sedaj vse, da bi svoje Jugoslovane razburila in si jih odtujila. Brez vzroka je bilo nad Bosno proglašeno izjemno stanje. Vlada se je opravičevala, češ da grozi nevarnost konflikta vsled Skadrskega vprašanja. Cesar pa je ravno pred par tedni izrecno priznal in pohvalil lojalno obnašanje bosanskega prebivalstva med krizo. A vseeno so bila razpuščena vsa srbska in samo srbska društva, ki se danes niso restituirala. Hrvatske razmere označuje vsa Evropa za sramoto monarhije. Za Jugoslovane pa je bilo posebno britko spoznanje, da so te abnormalne razmere v tesni zvezi z kritičnim zunanjim položajem. — **Nasprotja med Hrvati in Srbi ni; vsi se čutijo en narod in so pripravljeni, se medsebojno z vsemi močmi podpirati.** Srbi se bore za ustavne pravice Hrvatske, Hrvati se vesele srbskih zmag in so ponosni na nje.

Trozveza bi bila lahko preprečila prvo balkansko vojno. Ali verovala je v premoč Turčije in upala, da bodo zavezniški tepeni. Zato je vojno pripustila in zdi se celo, da je bila turška zmaga nad Srbijo naravnost cilj in postulat avstrijske politike. Ista slika se je ponovila v drugi balkanski vojni. Zato je skrajno dvomljivo, da se bo uresničila nada, ki jo je izrekel zunanji minister v svojem ekspezuju, da bo počela z balkanskim preobratom nova doba v razmerju Avstrije do balkanskih držav.

Govornik se peča k sklepu z razmerami v Dalmaciji, kjer je vladala uvela celo vojaško diktaturo in povsod stikala za špijoni in veleizdajalci. Na posameznih konkretnih slučajih pokaže, kako nesmiselno so postopale vladne oblasti in kako brezvestno so šikanirale prebivalstvo. — Dokler monarhija temeljito ne spremeni svoje politike proti Jugoslovanom, so zamen vsa zatrdjanja naklonjenosti in simpatije, s katerimi so merodajni krogi tako radodarni.

V bosanskem odseku se je odigral danes interesanten govorniški duel. Bivši minister dr. Bärnreither, ki velja za dobrega poznavalca jugoslovanskih razmer in se posebno zanima za bosanske zadeve, zagovarja že od nekdaj na jako simpatičen način nekatere najvažnejše državno-pravne ter narodno-gospodarske zahteve bosanske demokracije. Tudi letos poudarja važnost historičnega momenta, ki sili monarhijo, da če anektiranim deželam vsaj najvažnejše onih pravic, katere bodo dobile osvobodene srbske zemlje. Minister Bilinski sluti v Bärnreitherju konkurenta in mu vedno silno jeziljivo odgovarja. Zgodilo se je to tudi danes; minister Bilinski je kar jasno namigaval, da smatra Bärnreitherjeve govore le za agitacijo in kandidacijo. Nad prizorom so mogli imeti delegati pikantno zadovoljenje, toda Bilinskega govora ne bo nihče vesel. Vrhovni upravitelj Bosne in Hercegovine si očitljivo ni v svesti, pred katere in kako velike naloge so ga postavili balkanski dogodki. On odklanja vse nasvete in predloge z motivacijo, da so ali neizvedljivi, ali pa z ironično in zlobno pripombo, da naj jih izvede — njegov naslednik. Bilinskega bosanski princip je vzdržanje političnega in gospodarskega status quo. To je mutatis mutandis ravno tako malo izvedljivo, kakor stari pokopani balkanski status quo. Bilinski smatra ureditev državno-pravnih odnošajev Bosne in Hercegovine na pram monarhiji zaenkrat za neizvedljivo, ne upa se urediti vprašanje carinskega averza, je proti obligatornem odkupu kmetov, molci o zahtevi po razširjenju občinskih pravic. Posebno mučen vtisk pa so napravile njegove izjave o zvezi bosanskega železniškega omrežja z jadranskimi pristanišči, oziroma s Splitom. Bosanska žel. predloga vsebuje, kakor znano, tudi gradnjo proge Bugojno-Aržano, ki naj bi spajala Split s Sarajevom. Madžari so iz lahko umljivih razlogov dosegli, da se naj gradi ta proga le ožkotirno. Proti temu se je dvignil tako v parlamentu, kakor tudi sedaj v delegacijah najostrejši odpor. Delegat Maštalka je že v eni zadnjih sej bosanskega odseka izjavil, da se pač ne bo našel v parlamentu niti eden poslanec, ki bi glasoval za bosansko žel. predlogo, v kateri se nahaja ožkotirna zveza Split-Sarajevo. In danes je proglasil delegat baron Fuchs v imenu krščansko-socialne stranke, da njegova stranka tako dolgo ne more votirati bosanskih železnic, dokler ne bo zagotovljena normalna zveza med Splitom in Bosno. Minister Bilinski se je danes delal kakor da bi mu bila ta stvar popolnoma nova. Sicer pa, da te zahteve ne more ustreči.

Menimo, da se Bilinskega negativizem ne bo obnesel. Minister, ki ničesar več ne premore, bi ne smel o svojem naslednistvu le govoriti...

V ogrski delegaciji so imeli zopet svoje obligatne kravale. Vršila se je debata o proračunu zunanjega ministrstva. Govoril je delegat grof Apponyi, ki je naglašal, da stališče status quo v zadevah Turčije ni bila samo prazna fraza, da je temveč Avstrija izgubila na Balkanu svoj ugled, ker je morala to svoje načelo opustiti. Da je isto storila Rusija, ni nikakršen izgovor, ker je Rusija vedela za pogodbo med balkanskimi državami. V tej luči se vidi tudi takozvano sodelovanje z Rusijo zelo čudno. Delegat je mnenja, da na Balkanu še ne bo miru. Pač se je posrečilo zapreti Srbiji pot do morja, cena — življenja nezmožna Albanija — pa je bila previsoka in vsebuje nevarnost konflikta z Italijo. Nato kritizira govor grofa Tisze o razmerju v trozvezi. Govoril je nato še sekcijski načelnik grof Wickenburg in nato ministrski predsednik grof Tisza. Ko se je dotaknil škode, ki jo je napravila opozicija ugledu Ogrske, so začeli opozicionarci kričati: Očitno dokazani panama! Oropanje d-žele! Goljufija! Atentat na ustavo! Prišlo je v nadaljnih razpravi tudi še do burnih prizorov med delegatoma Rakovszky in Berzeviczyjem. Govorila sta še delegata Chorin in Lovaszky.

Narodno-napredni volilci!

Narodno-napredni volilci, ki volite v torek 16. t. m. pri deželno-bosanski volitvi v „Unioni“ in v „Mestnem domu“, napisite na svoje glasovnice narodno napredna kandidata, ki sta

dr. Ivan Tavčar,

župan ljubljanski

in

Adolf Ribnikar,

tržni nadzornik v Ljubljani,

Štajersko.

Iz Celja. Opozarjamo na »Čajev večer« Narodne čitalnice, ki se vrši jutri, v soboto, z raznovrstnim vsopredom v čitalničnih prostorih. Vstopnine ni.

Dramatično društvo v Celju priredi dne 21. decembra svojo peto predstavo v letošnji zimski sezoni in sicer veseligrado: »Če frak dobro pristaja?« To novost so igrali lani na vseh večjih odrih z velikim uspehom. Predprodaja vstopnic pri tržki Goriciar in Leskovšek.

Slovensko gledališče v Celju. Na praznik smo imeli na celjskem slovenskem odru zopet dramo, tokrat prevod iz španščine, trojejanke »V dolini«. Igralo se je izvrstno, posamezniki so se globoko živeli v svoje vloge in podali tako gledalcem učitek, ki se ga ima drugače redko od diletantov. Osobito velja to za vlogo Marte (Ela dr. Kalanova) in kozarja Manelika (Stanko Gradisnik). Prijetno se opaža sedaj pri naših predstavah skrbna režija — samo oprema odra! Sodelovala je Narodna godba. Obisk bi bil lahko boljši.

Iz Žalca. (Ošabnost »našega« poslanca dr. Korošca.) V nedeljo zvečer se je vozil državni poslanec dr. Korošec v avtomobilu iz Vranskega v Celje. Spremljale so ga še tri druge precej obilne duhovne posode. V Žalcu je vstopilo v omnibus precej pasantov. Akoravno je bilo jako malo prostora, niso smatrali duhovniki za potrebno, da bi se vsaj nekoliko stisnili skupaj, temveč so se napravili še bolj na široko na svojih sedežih. Občinstva se je lotila nevolja in končno je le moral šofer duhovne posode opomniti, da ne smejo pokrivati navzlic vsej svoji svetosti dveh sedežev, temveč samo enega, če za enega plačajo. Pasant je pasant, za vsakega mora veljati enaka pravica. Tega naziranja pa ni bil dr. Korošec in začel je šoferja ošabno izzivati, češ, da nima tu nobene pravice govoriti in da bo že gledal, da se ga odpusti iz službe. (Ta bi bila lepa! Kol'ko pa je prispeval dr. Korošec denarja za to podjetje?) Vnel se je prepri, v katerem je dr. Korošec celo grozil z revolverjem. Nastala je v vozu prava panika, sopotniki so povedali dr. Korošču končno tako energično svoje mnenje, da se je moral potuhniti in z ostalimi duhovniki vred ustreči upravičeni želji.

Vuzenica. (Služba občinskega tajnika.) Kakor izvemo, oddaja tržka občina Vuzenica službo občinskega tajnika, redarja in mesoogleda z letno plačo 600 K. V prvi vrsti se bo oziralo na vpokojene samske orožnike. Reflektanti, ki morajo biti ve-

šči obeh deželnih jezikov, naj se obrnejo direktno na občinski urad v Vuzenici do 1. januarja 1914. Važno bi bilo, da se za to mesto potegujejo Slovenci, ker je to važna postojanka na slovensko - nemški meji, kjer pa tudi postranskega zaslužka ne bi manjkalo.

Iz Laškega trga. Letošnji 1. december blestel bo v kroniki tukajšnje slov. ljudske šole kot krajevno - prevažno narodnostno - zgodovinski mejnik, — mejnik, ki dela vso čast slovenski humaniteti. Z istim dnem uresničila se je laškimi Slovincem ena izmed najskrajnejših in tihih želja: stopila je namreč v življenje šolarska kuhinja, ki posluje pod čislanim in vrlopretnim vodstvom vsestransko in neumorno požrtvalne gospe Elsbacherjeve in nič manj brižne gospe Četinojeve tako izobno, da nam je za tozadevno priznanje skoro težko najti primernih besedi. Kako živi in pereči potrebi, da se je s tem odpomoglo, zamore se razvideti in najbolje presoditi šele sedaj, ko nas takorekto stopnjema pronica blažilna zavest o dalekosežni pomembnosti okoliščine, kolike blagovinsti je to, da tešimo skozi sleherni šolski dan povprečno nad 250 lačnih in premraženih otroških želodcev. Dosti je onih blagoslovenih činiteljev, ki so tekem prvega poslovnega leta našemu — (tik pred lanskim božičem ustanovljenemu) — »Slov. šolskemu podpor. društvu« omogočili z raznimi gmotnimi prispevki in drugimi žrtvami, da je isto zamoglo letos obistiniti svoj človekoljubni namen, a v prvi vrsti in prva zasluga gre v tem oziru velespoštovanemu g. dr. Kolšek, ki ni bil samo najodločilnejši faktor pri ustanovitvi istega, temveč ki je položil za finančijelno ugotovitev šolarske kuhinje tudi prvi trden temelj v obliki velikušnega in veleplemenitega daru v znesku 500 K — (in vrhu tega še štiri ustanovnin po 20 K). To vrlo dejanje si poje samo najlepšo hvalo! Ta hvala na ime veljati seveda že vnaprej tudi vsem onim številnim in sn. dobrotnikom, glede čitih bogatih prispevalnih zaslug si štejemo istotako v prijetno in častno dolžnost, da jih slovenski javnosti pri prvi primerni priliki pokažemo v luči rodoljubne vzorovitosti in upravičenega vzgledovanja.

Iz Maribora. Prihodnje javno predavanje, začeto v letošnjem letu, bo v soboto, dne 13. t. m. točno ob 8. zvečer v mali dvorani Nar. doma. Predaval bo zdravnik, g. dr. I. Turšič: **Prva pomoč v neizgledah.** Vstopnine ni, sedeži v prvih vrstah so po 20 v. Vabimo in opozarjamo vse Slovence, zlasti na to predavanje, ki mora zanimati pač vsakogar brez razlike, pa bo tudi tako poljudno, da ga bo lahko vsakdo razumel in imel od njega praktičen dobiček. — Ker so bila zadnja predavanja povoljno obiskana, (zlasti poslednje predavanje, ki ga je imel minulo soboto docent g. dr. M. Rostohar, je privabilo odličnega občinstva v jako lepem številu), zato se bodo nadaljevala po novem letu. Natančneje še objavimo pravočasno.

Iz Gradca. Cesar je sankcioniral postavlo o zvišanju deželne pivne doliade na Štajerskem od 2 na 4 K.

Drobne vesti. V rogaški okrajni odbor je bil izvoljen iz skupine kmečkih občin slovenski naprednjak Maks Berlig. — Iz Rajhenburga poročajo, da so zaprli posestnike Senico, Cvirna in Teniča, ker so osumljeni, da so ponarejali denar. — V Studencih pri Mariboru je obšel strojevodja Južne železnice Dominik Bolanec iz ljubosumnosti svojo ženo in ji zadal smrtno nevarne rane. Bolanec je dolžil svojo ženo prepovedanega razmerja z nekim železniškim delavcem. — Pri Sv. Križu nad Mariborom so bili izvoljeni v občinski odbor sami klerikalci. Za župana je znova izvoljen znani Galunder. — Lepa starost. V Širju pri Zidanem mostu je umrla Helena Jeran v starosti 102 let. — Iz Celjske okolice. Vpokojeni učitelj Kresnik je obiskal v družbi neke ženske Šuberojčeve gostilno na Lopati. Tam so ga pa ljubosumni fantje napadli. Kresnik je bil pri tem tudi z nožem ranjen. — Iz Maribora. Konkurz je razglašen za zapuščino mariborskega hišnega posestnika Antona Kleinschustra.

Volilni sestanek

pri Bončarju na sv. Petra cesti v petek, dne 12. decembra ob pol 9. zvečer.

Govorita napredna kandidata dr. Ivan Tavčar in Adolf Ribnikar.

Vabimo volilce, da se tega sestanka udeležijo v čim največjem številu!

Narodno-napredni volilci!

Narodno-napredni volilci, ki volite na voliščih v št. pri Sv. Jakobu in na Colzovi cesti, napisite pri deželno-bosanski volitvi dne 16. t. m. na svoje glasovnice narodno-napredna kandidata, ki sta

dr. Fran Novak,

odvetnik v Ljubljani

in

Josip Reissner,

profesor v Ljubljani.

Koroško.

Nesreča pri delu. V neki opekarini pri Spitalu je padel v 12 metrov globoko jamo delavec Friderik Greier, doma na Kranjskem. Zlomil si je levo nogo in dobil smrtonosne notranje poškodbe.

Razpočen kotel. V plinarni Henkelovega rudnika pri Volšperku je razpočil parni kotel. K sreči ni bilo nikogar v kurilnici. Osobje, ki je bilo v sosednjih prostorih, pa se je pravčasno rešilo. Materijalna škoda je zelo velika.

Pobegli umetnik na biljardu. V nekem boljšem hotelu v Celovcu je bival deset dni odličen umetnik na biljardu, Herman Boek z Dunaja, in se je res vsak večer odlikoval v svoji umetnosti. Enajsti dan je mož izginil in pustil hotelirju na biljardu račun za hrano in stanovanje v znesku 72 kron.

Volilni shod

za dvorski okraj :: se vrši

v soboto, 13. decembra ob pol 9. uri zvečer v gostilni pri Mraku na Rimski cesti.

Govorita napredna kandidata dr. Fran Novak in Josip Reissner.

Volilci, udeležite se tega shoda!

Primorsko.

Laško mestno gospodarstvo v Pučji pred celovsko poroto. (Dolge.) Dokazovanje se je izvršilo na podlagi dokazovanja pri prvi obravnavi. Nato sta bila zaslišana izvedenca, ki sta konstatirala že omenjene nerednosti v knjigah in v prilogah. Potvorbe in ponarejanja so jasno dokazana. Izvedenca sta dognala, da je oškodovana občina za 186.238 kron. Ker sta izvedenca tu dognala, da se teh poverb obtoženec Vittorio ni udeležil, kar je potrdil tudi obtoženec Horak, je predlagal državni pravdnik, da se je Vittorio na podlagi § 217. kazensko pravnega reda oprostilo. Po četrtturnem posvetovanju je sodni dvor predlogu državnega pravdnika ugodil in Vittoria oprostil. Danes dopoldne je stavil sodni dvor protnikom vprašanja, ki so jako komplicirana. Popoldne so govorili zastopniki in državni pravdnik. Sodbo bo razglašena bržkotne že jutri opoldne. — Značilna je bila izpoved izvedencev, ki sta dognala, da si je zaračunal tudi župan dr. Varetov vedno voz na kolodvor in nazaj, dasi je imel od občine vedno poseben svoj voz na razpolago.

Odkritja in iznajdbe dr. Viljema grofa Tomšiča. V Trstu se je vršila v sredo obravnava proti 26letnemu sinu železniškega čuvaja Emilu Tomšiču, ki se je izdajal v Opatiji in drugod za inženirja dr. Viljema grofa Tomšiča. Pod tem imenom je nastopal fant v najboljših družbah in delal dolge v najboljših hotelih. Posebno je potegnil podjetna brata dr. Rene in Jerome Tontaine de Fellenbrun. Nalagal jih je, da je odkril neke bogat rudnik in iznašel nov motor, ki bi se dal izvrstno uporabiti pri izkoriščanju rude. Brata sta mu dala precejšnje vsote denarja v svrhu nakupa sveta in naprave motorjev. Grof Tomšič je seveda ves denar zapravil. Pri obravnavi je predlagal njegov zagovornik, da bi ga preiskali zdravniški psihiatri, ker je bil mož oproščen vojaščine zaradi tega, ker je bil neobčutljiv za vsako bolečino. Državni pravdnik se je temu upiral in poudarjal, da bi bil tak človek, ki je neobčutljiv za bolečine, naravnost idealen vojak. Sodni dvor je zavrnil predlog zagovornika in obsodil Tomšiča zaradi goljufije na dve leti in pol težke ječe.

Bratomor. V Trstu je umrl v bolnici 17letni Josip Bembič, o katerem smo poročali, da ga je zabodel povodom družinskega prepira njegov brat z nožem v stegno.

Smrtna nesreča voznika. V Trstu je prišel na Vojašničnem trgu voznik 43letni Ivan Pirc, med svoj

voz in med tramvaj. Tramvaj ga je zadel, zlomil mu je desno nogo in ga težko poškodoval. Mož je kmalu nato v bolnici umrl.

Atentat na vlak. Na progi Trst-Poreč je zavalil nekdo pri Kostanjevici na železniški tir veliko skalo. Vlak je zavozil v skalo. K sreči se je pokvaril samo stroj, vsled česar je imel vlak poldrugo uro zamude. Zločinca še niso našli.

Oropana pošta. — Roparji odnesli 17.500 kron. Predsnočnem so odprli med vožnjo iz Pazina na kolodvor neznani tatovi s ponarejenim ključem poštne voz in so odnesli iz njega denarne pošiljke v znesku 17.500 kron. Kočijaž in poštni sluga sta sedela spredaj na vozu in sta bila zavita v kožuhe ter nista ničesar čutila. Šele blizu kolodvora se jima je zdelo, da so se zaprla vrata. Ustavila sta in videla, da je voz okraden. Ljudje, ki so bili v bližini, so videli samo tri neznane ljudi, ki so hiteli po cesti. V bližini prve hiše so našli dve prazni poštne vreči, v bližnjem grmovju pa 1600 kron. Do sedaj so aretirali več sumljivih oseb, toda morali so jih izpustiti.

Sleparski osvobodjevalci od vojaščine. Te dni se je završila na Reki zanimiva obravnava, ki nam je zopet pokazala, kako se naše lahkoverno ljudstvo odira in kako se zlorablja proti njemu češče uradna oblast. Na obtožni klopi sta sedela šef mestne vojaške sekcije Josip Blažević in njegova tovarišica Nikola Katičičeva. Blažević in Katičičeva sta izjavila pod pretvezo, da oprostita vojaške obvezave od vojaške službe raznim osebam skupaj čez 20.000 kron. Preslepljeni ljudje, večinoma kmečkega stanu, so jima dali večkrat zadnji denar, ki so ga še imeli, ali pa so se zadolžili samo, da bi oprostili svoje od vojaške suknje. V največje slučajih je ostalo to brez uspeha, izgubljen je bil žrtvani denar in dotičnik je moral služiti. Neki Bezjak, oženjen, je izvršil vsled tega lopovstva celo samomor. Blažević krivdo taji, vendar se zagovarja tako, da nima njegov zagovor nobenega zmisla. Katičičeva priznava, da je prejela od več strank v to svrhu denar, toda ta denar je izročala vedno nekemu Mravlaku, ki je v ječi in je bil obsojen pred vojaškim sodiščem. Zalostno je bilo pri obravnavi poslušati vse te prizadete priče, ki so pripovedovale, kako so z veseljem dajale denar za oprostitve svojcev in kako so bile potem razočarane, ko so videle, da so jih vodili za nos sleparji. Blažević in Katičičeva sta bila obsojena in sicer Blažević na 4 leta ječe, na 300 kron denarne globe, dalje izgubi svojo službo in za šest let čast, ter mora povrniti prigolufani denar, Katičičeva pa je bila obsojena na tri leta ječe in v denarno globo 1500 kron in izgubo časti za pet let. Obe sta vstjeje v kazenskovalni zapor in sicer Blaževiću devet mesecev in Katičević deset mesecev. Državni pravdnik in zastopnik sta priglasila pritožbo.

Volilni sestanek

se vrši

v soboto, 13. t. m. ob 8. zvečer v gostilni pri Kozaku na Sv. Petra cesti šte. 21.

Govorita župan ljublj. dr. Ivan Tavčar in tržni nadzornik Adolf Ribnikar.

Volilci Poljanskega okraja pridite na sestanek!

Dnevne vesti.

+ Na stare strune spet brenkajo klerikalci in vabijo s sirenskimi glasovi naša mesta in trge v svoj tabor. Tako-le piše večerajši »Slovenec« v svojem uvodniku: »Za kranjska mesta in trge nastane sedaj modro vprašanje: Ali naj obesimo svojo usodo slejkoprej na neizogibno usodo brezupne opozicije ali pa naj se podajo na blagostno pot pozitivne politike pod varnim in mogočnim okriljem vladajoče stranke. Na razpotju so! Odločba ne more biti težka, če odloči zdravi, trezni razum — skrb za lastni blagor in pozitivni napredek.« — To staro pesem poje in brenka »Slovenec« pri vsakih volitvah v naših mestih in trgih. In res se je klerikalcem posrečilo spraviti pri zadnjih splošnih občinskih volitvah v svojo lopo nekaj mest in trgov, kakor na primer Radovljico, Kamnik, Krško in Kostanjevico. Ta mesta so se dala premotiti klerikalnim sirenskimi glasovom in so z razvitimi zastavami in z razpetimi jadrji prešla v tabor klerikalne stranke, krenivši »na blagostno pot pozitivne politike pod varnim in mogočnim okriljem vladajoče stranke.« Toda poteklo je od tega jedva par let, pa se jim je že pojavilo, kakor so pokazale volitve v

splošni kuriji, dokaj močan moralni maček. Nastopilo je pač razočaranje, ki se je moralo pojaviti, čim se niso izpolnile klerikalne obljube, v katere zaupajoč so ta mesta in ti trgi krenili pod okrilje klerikalne stranke. Prepričali so se, da jim ni niti za pičico boljše, odkar so zaplavali v klerikalnem vodovju. Zato so jeli zopet polagoma odpirati oči in klerikalna hipnoza se je jela umikati treznemu prevdanku in hladnemu razumu. In avarjeni smo, da bo ta trezen prevdarek prevladal vse pomisleke ter da se bodo vsi naši trgi in mesta, v kolikor niso ostali zvesti svojim stari tradicijam, zopet vrnili v tabor narodno-napredne stranke, ki je edina odkritosrčna zaščitnica in zagovornica njihovih interesov. Eno pa je pred vsem potreba, da uvažujemo naši trgi in naša mesta: **Klerikalna stranka je bila tista, ki je razen Ljubljane oropala vsa naša mesta in trge vsakega zastopstva v parlamentu.** Čisto gotovo pa je tudi, da bodo isti rop skušali izvršiti na mestih in trgih tudi v deželnem zastopstvu, čim bodo imeli v to potrebno moč v rokah, to je čim se polaste tudi par mandatov v mestni kuriji. Dokler pa so mandati v mestni skupini v naprednih rokah, je ta atentat na mesta in trge nemogoč in popolnoma izključen. Ako torej hočejo volilci naših mest in trgov ohraniti svoje zastopstvo v deželnem zboru, potem bodo volili kandidate, ki jih jim priporoča narodno-napredna stranka. Ako pa hočejo, da pridejo kakor v parlamentu, tako tudi v deželnem zboru ob zastopstvo, potem naj glasujejo za klerikalne kandidate, zakaj v tem slučaju so lahko zagotovljeni, da bo klerikalna večina že v prihodnjem zasedanju deželnega zbora izdelala novo volilno reformo, po kateri bo mestom in trgov odvzeto vsako zastopstvo in bodo le-ta enostavno priključena kmetski skupini. Ker pa poznamo zavednost in ponos volilcev po naših mestih in trgih, smo prepričani, da ne bodo hoteli izvesti na sebi harakirija in naj klerikalci še tako brenkajo na razglašeno svojo struno »pozitivne politike«.

+ Pozor na skrutinji! Številno zlasti v kmečki kuriji razveljavljenih naprednih glasovnic (nad 3200!), še bolj pa slučaj Rihar v Mekinjah, ko je očitno kradel napredne glasovnice, spričujejo, da so klerikalci zrel in sposobni tudi za najnesramnejšo volilno sleparijo. Bati se je, da bodo skušali na slične načine »popravljati srečo« tudi vsaj ponekod pri volitvi v mestni kuriji dne 16. t. m. Zategadelj priporočamo somišljenikom zlasti v krajih, kjer bo volilna komisija do cela klerikalna, največjo pozornost. Istotako pa tudi c. kr. volilnim komisarjem! — Vzemimo n. pr. Škofjo Loko. Tam bo brezdvomno v volilni komisiji zopet neizogibni župnik Sinkovec, ki je že pri volitvi v splošni kuriji dne 1. t. m., kakor smo poročali, ne da nas bil »Slovenec« demoraliziral, očitno zlorabljal svojo uradno oblast kot član volilne komisije. Nič verjetnejšega, nego da bo skušal — če bi bila prilika ugodna — v tork eskamotirati v volilno posodo, kar cel šop klerikalnih glasovnic in izmakniti ravno toliko naprednih. — Človek, ki agituje raz leco zoper naprednega kandidata z očitnimi lažmi, je vsega sposoben. Pazite torej na njegove roke. — Ravno isto velja za marsikak drug kraj. Žalostno, toda resnično. Se enkrat — pozor v tork 16. t. m. na klerikalne volilne sleparije.

+ Ljubljanski škof, državna oblast in davkoplačevalci. Znano je, da je našega škofa spravilo njegovo lahkomišelnost gospodarstvo pod kuratelo. Državna oblast pa je z načinom, kako je izbrala kuratorja, ustrelila prav velikega kozla, ker je postavila mačko za varuha klobas. Kar se prej ni dalo storiti pod nadzorstvom države, to se lahko danes zgodi neovirano pod kuratorjem. Da pa bo videl kranjski davkoplačevalec za kaj vse je prevzel z jamstvom za »Ljudsko posojilnico« bremena, malo pojasnil. V Metelkovi ulici stoji tovarna parketov in vrabcem na strehi je že znano, da je postavila država, ko je videla, da hoče škof uničiti vse gozde, ljubljanskega škofa pod kuratelo. Za glavnega kuratorja pa mu je postavila kanonika Šiško, ki je po znanih vzgledih strokovnjak za umetne kamne, za čevlje in drugo drobnjarijo, da ne govorimo o svetem pismu. Seveda je takoj spoznal tudi svoje velikanske zmoglosti za lesno industrijo. Škofovi gozdovi so bili deloma že uničeni, g. kanoniku pa se je zazdelo, da bi bilo koristno nadaljevati to plodonosno delo. Če so smeli Lahi sekati škofove gozdo-ve, zakaj bi tega ne smeli Kranjci? Špekuliral je sem, špekuliral tja in naenkrat je bila špekulacija napravljena. Ljudska posojilnica je odštela lepe stotisoče, — govore o pol mili-

jonu — in bivša konjska mesnica se je prelevila v tovarno za lesno industrijo. In zopet je zapela sekira v škofovih gozdovih in mlin v Metelkovi ulici je začel požirati še zadnje ostanke gozdov, da bo imela kranjska dežela priliko kmalu zopet kaj storiti za melioracijo bivših škofovih gozdov. Kakšno pa je vodstvo in kakšen je red v tej tovarni, nam povedo sodni akti, ker je toliko tožba, da jih menda že vozijo na cizah na sodnijo. Seveda tožbe niso brez odvetnika in tu je dosti opravila. Tudi to ostane v hiši Ljudske posojilnice. Ker so pa tožbe požrle denar, je prišel vodja te famozne tovarne že tako daleč, da leže prav majhni računi danes še neplačani na njegovi mizi in da mora prositi stranke, da naj potrpe za svoje plačilo. Za vse to pa naj jamči kranjski davkoplačevalec, če bi prišla »Ljudska posojilnica« do izgube pri tem podjetju? Davkoplačevalci zahtevajo pojasnil!

+ Vso pozornost naj posvečajo somišljeniki po deželi volilnim komisijam pri volitvah v mestni kuriji. Kakor smo izvedeli, nameravajo klerikalci v teh volilnih komisijah slepariti kar na debelo. Somišljeniki, pozor pred klerikalnimi sleparji v volilnih komisijah! Glejte vsakemu klerikalnemu članu volilne komisije strogo in neprestano na prste, ker bodo nemara po zgledu župnika Riharja skušali krasti napredne glasovnice in jih zamenjati s klerikalnimi. Torej še enkrat pozor na klerikalne sleparje!

+ Volilcem dolenjskih mest in trgov. Iz Krškega. Nasprotniki so razvili silno intenzivno agitacijo za bližnjo volitev. Tako n. pr. krški župan še vedno slepmiši z mostom, dasi ni nobenega kalina več, ki bi mu sedel na ta lep. Saj vendar vsakdo uvidi, da bo skušal g. dr. Hočevar — čeprav župan krški — most pridobiti, recimo ne predaleč od sebe. Sicer pa ni lepo, da se vprav on, dr. Janko Hočevar, tako peha za kler. kandidata, ko mu pač še tli — morda na dnu srca, če še tako skrita iskrica simpatije za naše ljudi in našo stvar... Gospod župan, prizanesite vsaj notorično naprednim ljudem z usiljevanjem vašega nebodigatreba kandidata in nehaite z več ali manj prikritimi grožnjami radi mostu, ki zares ne delajo nobene časti vašim umstvenim zmoglostim! Recimo na kratko: novi most bode — z vami ali brez vas — tam, kjer ga zahtevajo gospodarski interesi, tam kjer je potreben. — Dne 16. t. m. vsi volilci na volišče za g. Mazzelletta! Vsak glas je važen. V boj za naše mesto in za njegove pravice!

+ Volilne imenike na Vrhniki je sestavljal davčni upravitelj Premk. Premk je državni uradnik in vodja davčnega urada, ki ima na razpolago vse pripomočke, ki so potrebni za pravilno sestavo volilnih imenikov. Človek bi torej mislil, da bode po njem sestavljeni imeniki absolutno pravilni. Toda Premk ni sestavil volilnih imenikov tako, kakor bi moral, marveč jih je zvaril tako, kakor so to želeli klerikalci, odnosno, kakor je to zahteval njegov prijatelj klerikalni kandidat dr. Marolt. Izpustil je namreč iz volilnih imenikov enostavno vse napredne volilce od zunaj, vpisal pa je za volilce take, ki sploh ne plačujejo nobenega davka. Mož je bil že pri občinskih volitvah v preiskavi radi nedopustnih manipulacij v prid klerikalcem in že takrat bi bil odletel, ako bi se zanj z vsoto silo ne zavzeli klerikalni poslanci. Toda skušaja ga ni, kakor se zdi, prav nič poučila, se pač zaveda, da ima za svoje lopovščine mogočne zaščitnike. Vprašamo finančno ravnateljstvo, če mu je Premkovo početje znano in kaj misli ukreniti, da bo davčni urad res državni urad, ne pa samo politična ekspozitura klerikalne stranke?

+ Klerikalni volilni sleparji na delu. Po vzgledu tistega tatu, ki so ga radi tatvine preganjali, pa je bežeč vpil: primite ga, držite ga, so tudi klerikalni volilni sleparji že pričeli svoje katoliško delo denunciranja in ovadb na državno pravdnitvo. Po nekem prav zanimivem slučaju so v Novem mestu prišli na sled celemu komplotu ovaduharske klerikalne organizacije, ki ima svoj sedež v pisarni, kjer vživa svoj kruhek neki znani klerikalni koncipient. Ne bo mo trdili, da se to dela z vednostjo g. šefa dotičnega koncipienta, posebno ne, ker vemo, da se v šefovi odsotnosti marsikaj zgodi, o čemer še niti pojma nima. Kolikor je doslej znano, so že iz več vnanjih volišč kaplani in župniki poslali svoj material svojemu zaupniku in pravnemu konsultentu v Novo mesto. Tu se je izmrcvarilo dosedaj že blizo 20 ovadb proti naprednjakom. Dolže jih tistih delikov, katerih so bili sami krivi in ki so jih na vsakem volišču sami kar na debelo prakticirali. Na

piko so vzeli kolikor mogoče najbolj ugledne moze napredne stranke. Iz gotovih razlogov danes o tej zadevi ne moremo natančneje poročati, pride pa vse ob svojem času na dan. Naprednjaki po deželi! Zdaj ko so klerikalci že pričeli, da od sebe odvračajo zasledujočo roko pravice, ne kaže imeti nobenih ozirov več uvaževati. Zato tudi od naše strani na dan z vsem, kar so klerikalci pri teh volitvah grešili! Ovadite jih državnim pravdnitvom!

+ Iz Dobrunj. Čudovita nepristranost dež. predsedstva! Pri volitvi v kmetski skupini je bilo oddanih pri nas do 80 naprednih glasov. To število pa ne predstavlja vseh naprednih volilcev. Kajti nad 80 naših najbolj zavednih volilcev iz Štepanje vasi, Hrušice, Bizovika in Dobrunj ni smelo v tork voliti, dasi so dobili glasovnico in izkaznico za volitev v kmetski skupini. Vse te volilce je, kakor je trdil volilni komisar, uradno izreklamiralo deželno predsedstvo, češ da ne smejo po § 14:3 volilnega reda voliti v skupini kmečkih občin, ker imajo volilno pravico v skupini mest in trgov. Jasno se kaže v tem koraku »nepristranost« deželnega predsedstva. Omenjenega paragrafa bi se bili lahko poslužili klerikalni volilci naše občine, dokler je bil čas, vlagati reklamacije. Če pa niso vložili reklamacij v reklamacijskem roku, jim ne more in ne sme pomagati tudi deželno predsedstvo, ker morajo ostati volilni imeniki po končanih reklamacijah neizpremenjeni. Tako pa so prišli naši volilci z izkaznico in glasovnico na volišče, kjer so naenkrat zvedeli, da ne smejo voliti. Zmajali so z glavami, češ kako se vjema to, da berejo na izkaznici, da bodo kaznovani, če ne pridejo voliti; sedaj pa, ko so prišli k volitvi, ne morejo izvršiti volilne pravice, ne da bi bili o tem preje obveščeni. Koliko volilcev-delavcev ni šlo radi volilne dolžnosti v tork na delo? Kdo jim povrne škodo? Volili pa vseeno niso. Da smo preje vedeli za ta ukrep deželnega predsedstva, bi se bili mi obrnili nanj, naj uradno vpiše v volilni imenik več naprednih volilcev, o katerih smo po preteku reklamacijskega roka zvedeli, da jih protipostavno ni vpisalo klerikalno županstvo v volilni imenik. To odredbo deželnega predsedstva si bomo vsekarok zapomnili in se sklicevali nanjo pri prihodnjih volitvah. Nič zato, če zamudimo reklamacijski rok, saj izvrši potem deželno predsedstvo uradno reklamacije. Končno omenimo še, da je najbolje volil Bizovik, ki je skoro vse napreden. K temu je gotovo mnogo pripomogel šentpeterski župnik Petrič, ki se tožuje z Bizovci. Vsi pa, ki niste volili v tork in volite v Ljubljani, delajte pridno za napredne kandidate!

+ Čudno postopanje župnika na Ježici. Pišejo nam z Ježice: Tudi naš župnik se ni mogel zdržati, da ne bi pri volitvi pokazal svoje klerikalne »nepristranosti«. Glasovnice, ki so jih oddajali naprednjaki ali pa o takih, o katerih je dvomil, je previdno zganil ter na ta način zaznamoval. Sicer povemo župniku, da se ga noben naprednjak prav nič ne boji, vendar pa moramo konstatirati, da njegovo manipuliranje zahteva — državnega pravnika.

+ Iz Mirne nam pišejo: Dne 9. t. m. sem bil vam brzojavil, da je dobil v Mirni peči Škerlj 69, Zure 262 glasov; 15 je bilo razcepljenih, 15 neveljavnih. Dne 1. t. m. je imel Škerlj pri nas 93 in ne: 13, kakor je »Slovenec« poročal, Mihelič pa 309 glasov. »Dnev« sem bil brzojavil, a napake ni popravil. Pri nas je imel Škerlj dobro tretjino glasov pri obeh volitvah.

+ Dr. Benkovič in odvetniška zbornica v Gradcu. Ker je tudi dr. Benkovič, ki je po svojem poklicu odvetnik, smatral potrebnim zoper stanovskega tovariša dr. Kukovca v stanovskih zadevah nastopati celo na shodu v Rajhenburgu, naznanil se je ta slučaj odvetniški zbornici v Gradcu. Ta je uvedla zoper dr. Benkoviča disciplinarne poizvedbe, dr. Kukovcu je pa naročila sodniško tožiti dr. Benkoviča, kar se je tudi zgodilo. Radovedni smo, ali bode sedaj dr. Benkovič slekel plašč poslanske imunite, ali jo hoče tudi tu izkoristiti. V slučaju dr. Janka Sernca je govoril svoječasno vsled tega pasji bič okoli ušes dr. Benkoviča.

+ Polikarp Cankarjev jih preganja! V neki zadnjih številkih je napisal »Slovenec« malo notico »Brez imena!« — Nehoté me je spomnila ta klerikalno pošpichena in strupena pušica na izredno lepo in zanimivo Cankarjevo novelo »Polikarp«, kjer opisuje pisatelj nesrečno žrtve nekega prednika-sobrata, junaka današnjih dni dr. Kreka, kako je le-ta pri priliki, da mu je lastni sin prišel umret v farovski hlev — radi očitanja vesti in nervoznosti — po-

zabil na lastno ime — ter ni vedel povedati, kako so ga dosedaj klicali po imenu!! »Slovenec« namreč trdi, da je napredna stranka proč vrgla svoje dosedanje ime in da je »Brez imena« šla v volilni boj! — Ako bi klerikalno glasilo nekoliko prebrskalo po svojih starih zapisnikih, pa bi moralo priznati, da je ravno nasprotno res; namreč, da je S. L. S. svoje ime »katoliške stranke« vrglo v smeti in sedaj pod imenom **Ljudske stranke operira in nastopa med onim ljudstvom**, čegar popolnega zaupanja — kakor so pokazali volilci — sploh nima!

— Oblačilno društvo za revne otroke. Včeraj popoldne ob 5. uri je zbralo oblačilno društvo za revne otroke zopet veliko število otrok v veliki dvorani Mestnega doma, kjer se je vršilo razdeljevanje daril za zimski čas, skoz in skoz samo praktične stvari, kakor obleka, pokrivala, čevlji; poleg tega pa je društvo obdarovalo otroke še s kruhom in pecivom. Društvo vrši že 48 let svoje blago delo, letos pa je posebno požrtvovalno obdarovalo revne otroke. Obdarilo je 112 dečkov in 108 deklic, skupaj torej 220 revnih otrok. Razdelitev je otvorila županja ga. Franja dr. Tavčarjeva s primernim nagovorom na male, bodre jih k poštenosti, odkritosrčnosti in zvestosti do svojega naroda. Odgovoril ji je obdarovaneč dijak Fran Miš, nakar se je pričelo razdeljevanje daril. Za zbiranje otrok in za zbiranje daril so si poleg županje ga. Franje dr. Tavčarjeve stekle posebnih zaslug še ga. Marija Abulnarjeva, ga. Marija Herenova, gđc. Jelica Lozarjeva, gđc. Mehletova, gđc. Franja Nadragova, ga. Roza Nadragova, ga. Roza Pavškova, ga. M. Pibernikova, ga. Podkrajškova, ga. I. Premkova, gđc. Julija Premkova, ga. Sičeva, ga. Marija Skaletova, ga. Šegova, ga. Vera dr. Šlajmerjeva in ga. I. Zupančičeva. Omenjenim damam so pomagale pri šivanju oblek še sledeče dame: ga. I. Fleischmannova, ga. M. Pavlinova, gđc. Olga Podkrajškova, ga. Požarijeva, ga. dr. Trillerjeva in ga. Ivana Zupančičeva. Razdelitev je bila skrbno pripravljena in se je izvršila brez vsake ovire, kar je posebno zaslug ga. županje dr. Tavčarjeve in ge. ing. Šegove. Ob tej priliki naj omenimo še, da se bo razdelitev daril revnim otrokom v Šiški kljub vsem neuhajnim zaprekam, ki so se stavile z gotove strani, izvršila v kratkem in če bolj poklicani krogi nimajo dosti smisla za lajšanje bede med otroci, se bo morala razdelitev vršiti s sodelovanjem političnega društva.

— Gremij kranjskih lekarnarjev je naklonil mesto venca na krsto umrlega lekarnarja I. Močnika v Kamniku vsoto 20 K »Deželnemu pomožnemu društvu za bolne na pljučih na Kranjskem«.

— Otroški bolnici je daroval g. lekarnar G. Piccoli 100 kron povodom svojega jubileja kot lekarnar v Ljubljani.

— Delo v glavni strugi. Beton- ska dela pri nabrežnih zidovih so vsled nastopivšega mraza za nekaj časa ustavljena. Pri prisilni delavnici se pa po možnosti skalnata tla še razstreljajo.

— Glas iz občinstva. Prihaja nam sledeča pritožba: V stari cukrarni ima že več let vojaški erar skladišče za slamno in seno. Ob slabem vremenu in tudi sicer, pa zastavijo vojaši, zlasti topničarji, ki hodi- jo po krmo, pešpot tako z vozm in konji, da mora občinstvo stopati v blato ali pa v sneg. Že mestna in menda tudi državna policija je v tem oziru posredovala, a kakor je videti, se vojaštvo očitno ne zmeni za take odredbe, ker tudi letos so voja- ki, komaj da je zapadel sneg, oku- pirali pešpot s konji in vozovi. Poziv- ljamo c. kr. policijsko ravnateljstvo, da vendar že enkrat energično na- stopi in odpravi to brezobzirnost na- pram davkoplačevalcem.

— Pred nakupovanjem čevljev po takozvanem »Schneeballsys- tem«, ki obstoja v širjenju kuponov pri tretjih osebah, se občinstvo od- ločno svari v lastnem interesu, da se obvaruje škode. Ta način razpeča- vanja blaga je po naših zakonih pre- povedan.

Konec kuharske šole na Viču. Velika komedija s pevskim zborom in solopetjem, ki so jo priredili pre- tekli teden viški patri s pomočjo svojih marinarin in pod pokroviteljstvom milostljive gospe soproge dičnega doktorja Pegana, je uspela nad vse pričakovanje! Vsa čast in priznanje gre predvsem izbornemu režiserju Lovrenčevemu Francetu, velikemu prijatelju cigar in gasilnega društva, ki je tudi v tem slučaju pokazal svo- jo naravnost mojstrsko spretnost in nam v resnici vzbujal najlepše nade za bodočnost. Nastop zbora ob bo- gato z jedjo in pijačo obloženih mi-

zah, je bil nad vse slikovit, krasen in očarujoč, solist fajmošter Campa je ob asistenci kaplanov Teodorja in Arhangelja žel burne salve aplavza in se moral ponovno pokazati na po- zorišču. Visokopoezični njegov solo- spev: »Sem Rejbenčan Urban«, mu je donel iz polnega, krepkega in s sladkim vincem namočenega grla, da je občinstvo kar ostrmel. Na- vdušenje je bilo velikansko, ploska- nje burno, frenetično, odkritosrčno in iskreno, ker vinca je bilo, da je kar teklo od mize in gospod fajmošter so navzgoce zagotovi, da ga še ne bo tako hitro zmanjkalo! Da, gospod fajmošter so zares nedosežen umet- nik, simbol najplemenitejše in najpo- polnejše umetnosti, ki je jasno do- kazal, da more umetnik kljub mo- gočno razvitemu vratu premagati vse težkoče glasbene umetnosti in postati popolen virtuoz! Pohvalno je omeniti še gosp. dohtarja, ki so se v svojo vlogo naravnost vživeli in se v sredi viških deklet prav dobro počutili! Gospa jim seveda tega niso prav nič zamerili, ker so se sami prav famozno zabavali. Ob koncu vsega so hvaležna dekleta poklonile svoji pokroviteljici drago, lično da- rilce, ki ga je visoka gospa deželne- ga odbornika vsa srečna in s slad- kim smehljajem na rubinastih ustnih sprejela iz žuljavih kmečkih in de- lavskih rok in kar sama od sebe ob- ljubila, da bo še prišla! — Tako se je končala kuharska šola na Viču na splošno zadovoljnost vseh udeležene- cev, sicer pa brez vsake posebne nesreče!

Za občinskega zdravnika v Planini je imenovan dr. Gustav Ber- man. Ali je več slovenskega je- zika?

Lovski tatovi so letos po neka- terih gorenjskih in notranjskih lovi- ščih vsled padlega snega v mesečnih nočeh strastno na delu in streljali, kar jim pride pred puško. Opozar- jamo na te tiče orožništvo.

Razpis dobave. Težka havbična divizija št. 3 v Vipavi namerava v bodoče oskrbovati moštvo z živili v svoji režiiji. V ta namen bo kupila za enkrat za 450 mož živil za eno le- to. Ofrtina obravnava se vrši v so- boto, dne 20. decembra v provianturi omenjene divizije v Vipavi.

Kinematograf »Ideal«. Danes specialni večer s sledečim spore- dom: 1. Lulu hoče imeti psa. (Ko- mično.) 2. Oaza Kantara. (Krasen na- ravni posnetek.) 3. Villi ustavlja ure. (Komično.) 4. Nunne obiskuje penzi- jonat Pauline. (Komično.) — Same zvečer. 5. »Pravi« (Ginljiva drama Nordiskfilm Co. v treh dejanjih. V glavni vlogi Valdemar Psylander.) 6. Stroga roka. (Amerikanska vese- loigra.) Jutri: Velikanski kriminalni roman po nedolžnem obsojenega v petih dejanjih: »Kriv«. Dalje »Me- sečniki«. (Velefina veseloigra v dveh dejanjih.)

V mestni klavnici so zaklali od 23. do 30. novembra 76 volov, 3 bika, 11 krav, 331 prašičev, 161 telet, 24 kostrunov in 21 kozličev. Vpeljali pa so 639 kg mesa, 4 zaklane prašiče in 10 zaklanih telet.

Shod volilcev

se vrši

v nedeljo dne 14. decembra ob 4. uri popoldne v gostilni pri g. Marenčetu na Dolenjski cesti. Politčno društvo za št. Jakobski okraj.

Društvena naznanila.

»Slovenski klub« v Sarajevu si je na svojem IV. rednem občnem zboru izvolil ta-le odbor: Predsed- nik: g. Andrej Janež, veleposestnik; podpredsednik: g. Peter Holeček, gimn. profesor; častni podpredsed- nik: g. dr. Ferdo Preindl, finančni tajnik; tajnik: g. Fran Varšek, stavbni tehnik; blagajnik: g. Vaclav Žaček, carinski nadkontrolor; arhi- var: g. Ivan Juvancič, bančni urad- nik. Odborniki: gg. Anti Matevžič, bančni uradnik, Janko Urlep, učitelj, J. Završnik, pivovar, Anton Pirc, uradnik. Odb. namestnik: g. Jaromir Dolenc, stavb. tehnik; revizorja gg. Josip Urlep in Aleko Mikuš.

Volilci mesta Idrije!

V tork, dne 16. t. m. Vam je zopet stopiti na volišče.

Volili bomo dosedanjega svojega deželnega poslanca!

Na vsaki glasovnici bodi napisano ime:

Engelbert Gangl,

c. kr. učitelj v Idriji.

Njega smo si izbrali za kandidata, njega izvolimo za svojega poslanca!

Politčno društvo Jednakopravnost.

Pojasnila v vseh volilnih zadevah, daje tajništvo Nar. - napredne stranke, Wolfova ulica šte. 10/1.

Razne stvari.

* Vsled 10 vinarjev iz službe. »Hrvatski Pokret« poroča: Uprava zagrebškega tramvaja je odpustila iz službe sprevodnika Cvikla, ki je bil uslužben pri tramvaju že 24 let, ker je dovolil, da se je njegov sin peljal dve postaji zastoj.

* Nesreče na morju. Iz Londona poročajo: Avstrijski parnik »Kassiopeša« je s 15.000 sodi petroleja 20 angleških milj od Jafe nasedel. — Iz Novega Jorka poročajo: Na velikih jezerih so velike nevihte. Trije pasazirski parniki, ki vozijo med Michiganom in Erijskim jezerom, so se potopili z vsemi pasazirji vred.

* Pokopališče za pse. Iz Budimpešte poročajo, da je eden izmed občinskih svetnikov predlagal v občinskem svetu, naj se napravi pokopališče za pse. V predlogu poudarja, da imajo taka pokopališča vsa velika mesta in da jih obiskujejo tudi tujci, ne samo zato, ker so originalni, marveč tudi zato, ker imajo umetniške nagrobne spomenike.

* Stara mati ruskih revolucionarjev. Iz Petrograda poročajo: Takozvana stara mati vseh ruskih revolucionarjev, gospa Breškova, je pobegnila iz Sibirijske. Obklela se je v možno obleko ter pobegnila v spremstvu nekega drugega političnega kaznjence. Čez tri dni so se le prišli nato, da je pobegnila. Začeli so jo zasledovati ter jo tudi prijeti.

* Afera Psylander, katero smo v eni naši številki pretečenega tedna omenili, se danes od Nordisk-film Komp. dementira in se pripisuje ta vest pomotni vesti enega časopisa. Tedaj Psylander igra še nadalje vlogo pridnega soproga in očeta svojih sedmero otrok, kar mu bo gotovo doneslo vse simpatije obiskovalcev kinematografa, kot da bi popustil svojo soprogo in sledil drugej krasotici. — Danes nastopi Psylander v tukajšnjem kinematografu »Ideal« v drami »Pravi«.

Volilni shod

sklicuje narodno-napredni kandidat za dolenska mesta

Julij Mazelle

v nedeljo 14. t. m. ob 1/25 uri popoldne v Ribnici.

Vabimo vse zavedne ribniške volilce, da se tega shoda polnoštevilno udeležijo!

Volilci! Somišljeniki!

Veliko legitimacij za deželno-zborsko volitev dne 16. decembra je nedostavljenih.

Pozivamo somišljenike, da jih pri c. kr. deželni vladi nemudoma dvi-gnejo.

Izdajajo se legitimacije do volitev vsaki dan dopoldne in popoldne, v nedeljo 14. decembra pa od 9. do 12. ure dop. in od 4. do 6. popoldne.

Telefonska in brzojavna poročila.

Avstrijska delegacija.

Dunaj, 12. decembra. V današnji plenarni seji avstrijske delegacije je nadaljeval delegat Klofač svoj govor ter v ostrih besedah bičal pogrščenost avstrijske politike, ki je podobna kmetu, ki zažiga svoje lastne kozolce. Podrobno je naslikal tudi sovražno postopanje avstrijske politike napram Jugoslovanom ter konstatairal, da je trditev, da bi bila Avstrija mobilizirala šele, ko je začela Rusija postavljati svoje čete ob mejo, laž. Ravno nasprotno je res. Podrobno je naslikal tudi hujškanje avstrijske diplomacije pred drugo balkansko vojno ter naglašal, da je zunanji minister naročil obmejni policiji, da naj prepreči, da pridejo nekateri češki politiki, ki so imeli namen, v Belgradu in v Sofiji svetovati k sporazumu, čez mejo. Nato naglašal, da je avstrijska diplomacija pred drugo balkansko vojno stremila za tem, da naščuva Srbijo proti Bolgarski in narobe, da na ta način oslabi obe jugoslovanski državi na Balkanu. Obsirno se je nato pečal tudi s katastrofalnimi posledicami za avstrijsko gospodarstvo.

Delegacijski diner.

Dunaj, 12. decembra. Včeraj se je vršil v Schönbrunn pri cesarju prvi delegacijski diner. Cesar je med drugimi govoril s poslancem Maštalko o češko - nemški spravi, s poslancem Levickim o poljsko - rusinskem sporu in z raznimi drugimi delegati.

Izseljeniško vprašanje.

Dunaj, 12. decembra. Notranje ministrstvo je dovolilo generalni agenturi Canadian Pacific prevažanje takih potnikov, ki so dobili od svojih sorodnikov v Canadi vozne listke pred 18. oktobrom. Takih potnikov je kakih 1000.

Gališka volilna reforma.

Lvov, 12. decembra. V obeh pododsekih volilnega odseka pogajanja niso privedla do nobenega rezultata.

Lvov, 12. decembra. Med poljskimi demokrati in narodnimi demokrati se pripravlja sporazum v vseh spornih vprašanjih volilne reforme.

Nemška državna banka.

Dunaj, 12. decembra. Nemška državna banka je znižala diskont od 5 1/2% na 5% in bombardno obrestno mero od 6 1/2% na 6%.

Volilne priprave na Hrvaškem.

Zagreb, 12. decembra. Listi priobčujejo nove kandidature, tako da pridejo na vsak volilni okraj trije mandati. Zlasti med Frankovci in Starčevićevci je volilna agitacija zelo živahna. V tretjem zagrebškem volilnem okraju kandidira župan Holjac kot kandidat izven strank.

Bosanski sabor.

Sarajevo, 12. decembra. Bosanski sabor bo sklican za 16. december.

Italija in Angleška.

Rim, 12. decembra. Te dni so se mudili tu italijanski poslani iz Berlina, Carigrada, Petrograda, Londona in Pariza ter so imeli konference z zunanjim ministrom San Giulianom. V političnih krogih domnevali, da se nekaj pripravljajo, — morda sporazum med Angleško in Italijo v vprašanju Sredozemskega morja. Te dni dospe tudi angleško brodovje v Neapeli.

Panamski prekop.

London, 12. decembra. Otvoritev Panamskega prekopa, ki je bila določena za 1. januar, se je morala preložiti.

Mehika.

New York, 12. decembra. Baje so sklenili poveljniki pred Veracruzom ležečih evropskih vojniških ladij poslati takoj mornariško moštvo v Mehiko, če bi se mestu bližal vstajski general Caranza. Tudi v Tampico hoče poslati admiral Fletcher moštvo, ki naj ščiti inozemce.

New York, 12. decembra. Pri Tampiru divja ljut boj. Več tujih parnikov je sprejelo begunce iz mesta.

Dogodki na Balkanu.

Srbija.

Belgrad, 12. decembra. Z ozirom na dolžitve avstrijskega železniškega sveta, da vporablja Srbija sredstva, vsled katerih je izvoz v orijent skoraj onemogočen, izjavlja srbski tiskovni urad kategorično, da taka krivda srbske vlade ne zadene. Vlada zahteva natančnejše označenje konkretnih slučajev, sicer bi morala take sumarične dolžitve odločno zavrniti.

Belgrad, 12. decembra. Kralj Peter je sprejel včeraj avstrijskega poslanika barona Giesla ter mu izjavil, da bo skupno z vlado skrbel za to, da se razmere med Srbijo in Avstro - Ogrsko izboljšajo.

Belgrad, 12. decembra. »Politika« poroča, da bo skupščina, ki se sestane koncem tega meseca, po rešitvi raznih državnih potreb razpuščena. Nove volitve se izvrše spo-

mladi. List pravi tudi, da namerava ministrski predsednik Pašić odstopiti in prevzeti poslaniško mesto v Parizu. V tem slučaju bo dosednji srbski poslanik v Parizu Vesnić imenovan za zunanjega ministra.

Belgrad, 12. decembra. Naučni minister je imenoval belgradskega rabinerja dr. Alkalaja za vrhovnega rabinerja v novih srbskih pokrajinah.

Belgrad, 12. decembra. Pri Kumanovu so srbske patrulje zalotile bolgarsko četo, ki se je pripravljala razstreliti neki vojaški most z dinamitom. Pri zajetih četaših so našli zelo kompromitujoča pisma.

Bolgarska.

Sofija, 12. decembra. Kralj Ferdinand se odpelje prihodnji teden zopet v inozemstvo. Najbrže pride zopet na Dunaj.

Sofija, 12. decembra. Dosedanja pogajanja kabineta za kompromis med vlado in opozicijskimi strankami so bila popolnoma brezuspešna. Demokrati in socialisti so odklonili vsako sodelovanje. Agrarci stavijo za kabinet nesprejemljive pogoje, tako odpust velikega števila uradnikov, znižanje uradniških plač, reduciranje plač generalov za polovico. Vzlic temu razglasa vlada oficijozno, da upa, da se ji bo posrečil kompromis. Zasedanje sobranja se prične med 23. in 30. decembrom.

Priklopitev Krete Grški.

Atene, 12. decembra. V nedeljo se svečano proglasi priklopitev Krete h Grški. Najbrže se pripelje sam kralj Konstantin tja. Prej odplove vojna ladja »Averof« s tremi torpednimi rušilci.

Albanija.

Dunaj, 11. decembra. Vse vele-sile so priznale angleško stališče glede Epira. Grška se bo uklonila. Najbrže pošljejo velesile tja mednarodno vojaštvo, da napravijo mir in red, ker se boje izgredov vsled tega, ker bo pripadlo kakih 140.000 Grkov Albaniji.

Dunaj, 11. decembra. »Temps« poroča, da je prišlo med komisijo za določitev severoalbanske meje do konflikta. Avstrijski in italijanski delegati so hoteli prideliti Albaniji cesto iz Struge v Debar. Temu so se protivili Rusi in Francozi.

Rim, 11. decembra. Južnoalbanska komisija je končala svoja dela. Iz Argyrokastra bo odšla na Krf ali pa v Italijo.

Solun, 12. decembra. Iz Korice poročajo, da se pripravljajo Albanci zasesti mesto takoj, ko bodo Grki odšli. Na povelje Kemal bega bodo baje v južni Albaniji zaprli vse grške šole.

Grška.

Atene, 11. decembra. Za zunanjega ministra bo poklican baje grški

poslanik na Dunaju dr. Streit, ki je baje ponudbo že sprejel. Dosedanji zunanji minister Panas je imenovan za poslanika v Carigradu.

Solun, 11. decembra. Grška vlada hoče raztegniti tobačni monopol tudi na novoosvojene pokrajine. Vsled tega je prebivalstvo Kavale, čegar blagostanje je odvisno od kupčije s tobakom, zelo vznemirjeno.

Turška kriza.

Carigrad, 12. decembra. O vzrokih ministrske krize v Turčiji kroži vest, da se je nekaj starejših generalov upiralo imenovanja nemške vojaške misije.

Dunaj, 12. decembra. V tukajšnjih krogih zatrjujejo, da veliki vezir ni odstopil.

Turčija.

Carigrad, 12. decembra. V soboto odide 2000 mož pod poveljništvom polkovnika Šefket paše v Trapezunt. Stiri divizije so dobile povelje, da odidejo na rusko mejo.

Carigrad, 12. decembra. Tu kroži vest, da je turška vlada kupila 2 v ameriških ladjedelnih za Argentino zgrajeni križarki. Da plača polovico kupnine 2.500.000 funtov se je moralo odložiti izplačanje plač uradnikom.

Carigrad, 12. decembra. Nemški poslanik je naznanil velikemu vezirju, da dospe nemška vojaška misija 14. t. m. v Carigrad.

Agitacijski lokali

narodno-napredne stranke na dan 16. decembra so:

za volilce v Unionu: gostilna pri Stefanu (Miklošičeva cesta);

za volilce v Mestnem domu: gostilna pri Ferlincu,

za volilce v Šoli na Cojzovem grabnu: gostilna pri Stefanu (Breg);

za volilce v Šoli pri sv. Jakobu: gostilna pri Zupanu.

III. družinski večer

„Narodne čitalnice“

v soboto dne 13. decembra 1913.

v „Narodnem domu“.

Začetek ob pol 9. uri zvečer.

Današnji list obsega 6 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik: dr. Vladimir Ravnihar, drž. poslanec, Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Klerikalci padli za 5300 glasov.

Leta 1908 je bilo oddanih 82-373% glasov klerikalcem.

Leta 1913 je bilo oddanih le še 71-181% glasov klerikalcem.

Samostojni glasovi narastli relativno za 5300 glasov, absolutno celo za 9500 glasov.

Tudi v kmečki kuriji klerikalci propadajo.

Volilni okraj kmečke kurije	Število oddanih glasovnic (pripoznanih + razveljavljenih*)		Od oddanih glasovnic dobili klerikalci v %		Absolutno število oddanih glasovnic za samostojne kandidate leta 1908				Absolutno število oddanih glasovnic za samostojne** kandidate leta 1913				Ce bi se hoteli klerikalci vzdržati na isti rel. višini, kot l. 1908, bi jih moralo letos biti	dobili so pa le	Relativno so torej klerikalci padli + narasli
	1908	1913	1908	1913	pripo-znanih	razcep-ljenih*)	razve-ljavlje-nih*)	skupaj	pripo-znanih	razcep-ljenih*)	razve-ljavlje-nih*)	skupaj			
1. Ljubljana okol.-Vrhnika	2704 + 79	5590 + 414	89-33	68-99	133	85	79	297	1117	331	414	1862	5363	4142	— 1221
2. Kamnik-Brdo	1869 + 17	3879 + 158	90-67	74-54	71	88	17	176	828	42	158	1028	3660	3009	— 651
3. Kranj-Škofja Loka-Tržič	1895 + 42	4528 + 305	94-73	74-61	24	36	42	102	840	82	305	1227	4578	3606	— 972
4. Radovljica-Kranjska gora	1211 + 12	3072 + 131	84-38	72-24	50	129	12	191	543	215	131	889	2701	2314	— 387
5. Postojna-Ilir. Bistrica-Senožeče-Logatec-Lož-Cerknica	3095 + 42	5977 + 278	72-27	59-73	800	28	42	870	2219	22	278	2519	4520	3736	— 784
6. Vipava-Idrija	1531 + 6	2648 + 187	69-03	71-67	454	16	6	476	477	139	187	803	1957	2032	+ 75
7. Novo mesto-Kostanjevica-Krško	1648 + 30	5873 + 124	89-99	74-44	49	89	30	168	1193	216	124	1533	5397	4464	— 933
8. Ribnica-Kočevje-Velke-Lašče	2060 + 86	2941 + 327	69-38	73-68	525	46	86	657	426	107	327	860	2267	2408	+ 141
9. Črnomelj-Metlika	1620 + 30	2164 + 51	56—	74-27	696	—	30	726	500	19	51	570	1240	1645	+ 405
10. Trebnje - Zatičina - Žužemberk - Mokronog-Litija-Radeče	3619 + 105	8441 + 364	84-10	72-92	361	126	105	592	1810	210	364	2384	7405	6421	— 984
	21701 + 449	45113 + 2339	82-373	71-181	3163	643	449	4225	9953	1383	2339	13675	39088	33777	— 5311
	= 22150	= 47452													

*) Glede števila razcepljenih in razveljavljenih glasovnic smo se držali tega načela: kjer se voli en poslanec, je število glasovnic enako številu oddanih glasov, kjer se volita dva poslanca, je število glasovnic enako 2/3 oddanih glasov, kar več preizkušenj dokaže, da je koeficient pravilen. Kjer se volijo trije poslanca, je ta koeficient 1/2.

**) Števila oddanih glasov za socijalistične kandidate uradno poročilo sploh ne navaja, temveč jih šteje kar med — razcepljene. V pošteved pridejo Ljubljanska okolica, Jesenice in Idrijska okolica.

Zahtevajte

prvi izpopolnjeni cenik brezplačno.

Spominjajte se dijaškega društva „Domovina“.

Vsakem brvcu pošljem zastoj pa nefrankovano — po naročilu tvorice za lysoform. dva ali štiri elegantna, pozlačena desinfekcijska aparata in zraven spadajoče table. Samo poštnino (70 vin.) plača prejemnik. Kemik Hubmann, Dunaj XX., Petraschgasse 4.

Meteorološko poročilo.

Št. 25900 4380

dec.	čas opazovanja	stanje barometra v mm	temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
11.	2. pop.	733.2	—0.0	brezvetr.	del oblač.
12.	9. zv.	736.6	—0.6	„	del. jasno
12.	7. zj.	738.0	—1.4	sl. jzah.	megla

Srednja včerajšnja temperatura —2.0, norm. —1.1° Padavina v 24 urah mm 0.0

Prvo slov. pevsko društvo „Lira“ v Kamniku javlja tužno novico, da je njen mnogoletni in požrtvovalni podporni ter častni član, gospod

Josip Močnik
lekarnar in posestnik

po dolgotrajni bolezni na veke zatisnil svoje trudne oči.

Zasluznemu možu trajen spomin!

Kamnik, dne 11. grudnia 1913.

Odbor.

Stalni krajevni agenti

zmožni nemščine se sprejmejo ali pa nastavijo s stalno plačo za prodajanje dovoljenih srečk v Avstro-Ogrski. Ponudbe pod „MERKUR“, Brno, Neugasse Nr. 20.

Odgojitelj

se sprejme takoj k gimnazičema v Ljubljani za celo popoldne. Ponudbe pod „Odgojitelj/4376“ na upravništvo „Slovenskega Naroda“.

Kupim večje in manjše množine

brinja.

Ponudbe z vzorci in ceno na savinjsko rastlinsko destilacijo in žganjarno Vincenc Kveder, Žalec, Štajersko. 4386

Posojila

dovoljuje svojim članom življenjskega oddelka in sicer: aktivnim uradnikom vseh kategorij, profesorjem, učiteljem itd., katerih neobremenjena služnina znaša najmanj K 300 —, kakor tudi penzionistom, po kojnino najmanj letno K 1400 —, proti za znanbi na služnino, oziroma pokojnino in proti primernemu poročstvu pod najugodnejšimi pogoji na 5—30letno amortizacijsko dobo 2263

„Slavija“

vzajemna zavarovalna banka v Pragi, katere generalni zastop v Ljubljani, Gosposka ul. 12 daje nemudoma in brezpl. potrebna pojasnila.

! 500 kron !

Vam plačam, ako moj uničevalec korenin balzam RIA Vaših kurjih oces, bradavic, otiščancev ne odstrani v 3 dneh brez bolečin. Cena lončka z garancijskim pismom 1 K Kameny, Kaschau (Kassa) I., Postl. 12, 64 Ogrsko.

Slednjič boljši časi!

Pomembni profesorji in zdravniki priporočajo in rabijo tudi zase našo patentirano higienično iznajdbo, ki glede na preprostost vse postavi v senco. 3664

Zakonski dobe natančno brošuro 20 od Verlag für hygienische Literatur, Dunaj I., Wollzeile 12.

Ženitna ponudba.

Simpatična, inteligentna mlada gospica s 6000 kron gotovega premoženja, se želi sresti z mladim, ne čez 28 let starim, izobraženim gospodom. Trgovci in učitelji imajo prednost. 4360

Resne ponudbe, če mogoče s sliko, pod „Srečna bodočnost“, pošto ležeče Dobie 28, Montpreis, Štajersko.

Lepo darilo

za Božič in Novo leto

je 4379

Aškerčev doprnski kip

za neštete častilce umrlega pesnika, delo prof. Repiča, ter neprecenljiv spomin. Velikost 30:50. Cena znizana dokler je še kaj zaloge po 8 K.

Naročila sprejema:

papirna trgovina

HINKO SEVAR

Ljubljana, Stari trg 34.

„Zdravnik želodca“ je najboljši liker za želodec.

„Zdravnik želodca“ je najboljši liker za želodec.

Razglas.

S 1. januarjem 1914 oddati je za dobo enega leta plakatovanje magistratnih in mestnemu magistratu v nalepljenje oddanih raznih oglasov drugih uradov v mestnem okrožju ljubljanskem.

Ponudbe radi prevzeta omenjenega plakatovanja, v katerih mora ponudnik navesti število desk z natančno označbo, v katerih mestnih ulicah da se nahajajo, vložiti je pri mestnem magistratu

do 23. decembra 1913.

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 8. decembra 1913.

Slavnemu občinstvu vljudno naznanjam,

da sem prevzel gostilno pri „Avstr. cesarju“
na Sv. Petra cesti št. 5,

kjer se bodo točila pristna štajerska in bizeljska vina in vedno sveže pivo. Zajtrk od 20 v naprej. Izvrstna kurja juha (Hühnerragout) se dobi vsak čas, kakor tudi vsa druga gorka in mrzla jedila.

Za obilen obisk se priporočata

4389

Aleš in Rezi Zalaznik.

DAMAM

je ravnotako v najrevnejši koči, kakor v najodličnejši palači strogo paziti na svoje zdravje, zakaj

neutrpljiv

je posel dam v hiši in v rodbini. Zdravje žena je v ozkem stiku s čistostjo njih telesa in torej ni moči zadosti priporočati

za

negovanje telesa desinfekcijsko sredstvo, n. pr. lysoform. Važno je za

vsakdanjo

toaleta, to je temeljito čiščenje tudi najbolj občutljivih delov telesa rabiti mlačno vodo in pridejati nekaj kapljic lysoforma. Ako dame tako opravljajo vsak dan takozvano intimno

toaleta

se pogosto obvarujejo nalezljivih bolezni in njih posledic. Nujno je zato potrebno, da

je lysoform

ki tudi hitro odstrani neprijetni vonj in pot, povsod pri rokah. — Poizkusite enkrat! — Originalna steklenica za 80 h v vsaki lekarni in drogeriji. Zanimivo knjigo »Kaj je higijena?« pošljem na zahtevo vsakemu gratis in franko. Kemik Hubmann, referent Lysoformwerke, Dunaj XX., Petraschgasse šte. 4.

Največja božična occasion prodaja v angleškem skladišču oblek.

Cez 20.000 kosov konfekcije za dame, gospode, deklice in dečke in sicer za dame raglane in vrhne jopice iz angleškega modnega blaga, Sill-pliša in krzna, nadalje kostume v najelegantnejših fazonah, gledališčne in spalne plašče, rolliers in mufe. Za gospode zimske navadne in športne obleke, raglane, suknene hlače, modne žileje. Ker se mora večji del tega blaga razprodati, dobijo cenj. odjemalci blago po vsaki ceni in vsak naj porabi to redko priliko, katera traja le do novega leta.

Angleško skladišče oblek, O. Bernatović, Ljubljana, Mestni trg 5-6.

Telefon šte. 132.

Telefon šte. 132.

Pod nadzorstvom staršev se sprejme takoj krepak dečko kot

vajenec

v manufakturno trgovino
Janko Česnik v Ljubljani.

Prodajalka

slovenščine in nemščine popolnoma zmožno, inteligentno, spretno, sprejme s 1. januarjem 1914 tvornica kolonialne stroke za potovanje. Ponudbe s priloženo sliko pod „Wien 14“ na glavno pošto Maribor n. D. restante.

Najsolidnejši vir

40 m dobrih ostankov za obleke K 18—
40 m izvrstnih ostankov zim. blaga „ 20—
30 m ostankov mod. blaga za obleke „ 18—
6 parov velikih rjuh „ 10—
100 kom. prima žepnih robcev „ 13—
tucat dobrih brisač „ 2-90
tucat prav težkih brisač „ 4-80
10 toplih zimskih rut „ 5—

Adolf Zucker, Plzenj št. 504 (Češko).

Razpošiljam samo po povzetju. Neugajajoče vzamem vsak čas nazaj. Vzorci se ne razpošiljajo. Najboljši dobavitelj za trgovce, krošnjarje in sejmarje.

Fotografske aparate

kakor tudi vse v to stroko spadajoče potrebščine ima v zalogi 2387 fotomanufaktura in drogerija

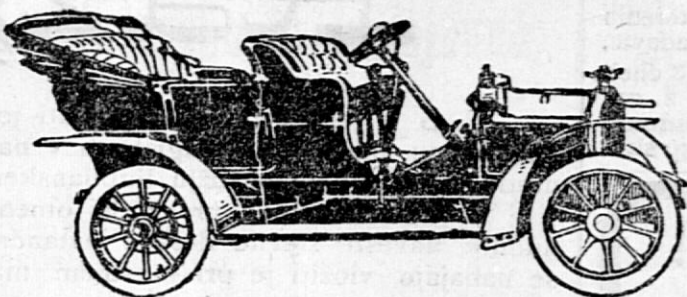
„Adrija“

oblastveno koncesijonirana prodaja strupov v Ljubljani, Šelenburgova ulica 5. Trenutno na razpolago. Zunanja naročila z obratno pošto. — Zahtevajte cenike.

Prva kranjska tovarna vozov Peter Keršič, nasl. brata Oroszy

v Spodnji Šiški pri Ljubljani

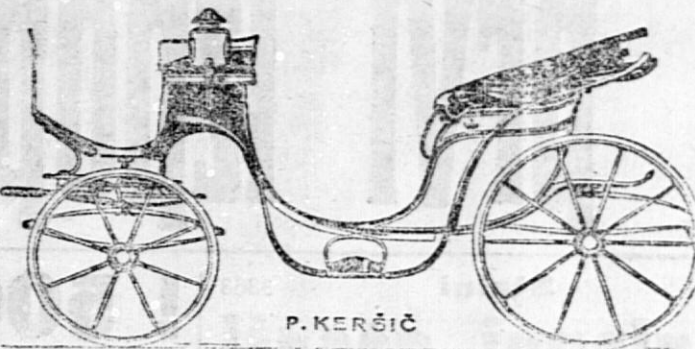
prodaja zaradi prevelike zaloge vozov, eno- in dvo-vprežne vozove pod ceno.

Obenem priporoča svojo bogato zalogo drugih vozov ter pošlje cenike brezplačno.

Tudi vsa tozadevna popravila in dela se po najnižji ceni izvršujejo.

Tovarna izdeluje tudi avtomobilske karoserije za vse vrste avtomobilov.

16⁵⁰

12⁵⁰

Kvalitativno najfinejšo in nogam najbolj priležno obutev za dame in gospe.

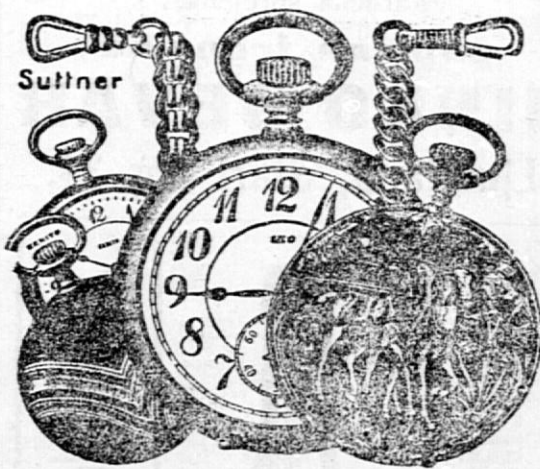
Frave ruske galoše gamače i. t. d. priporoča

Anglo zaloga čevljev Anton Novak, Ljubljana, Šelenburgova ul. 7.

Mestni trg št. 25. H. Suttner, Ljubljana Mestni trg št. 25.

Lastna protokolirana tovarna ur v Sviči.

Največja zaloga ur, juvelov, zlatnine in srebrnine.

Tovarniška znamka

„IKO“

Zastopstvo tvornice ur „ZENITH“.

CENIKI ZASTOPNI IN POSTNINE PROSTO!

Službo trgovskega sluga

ali kaj podobnega, išče mlad mož več obeh dež lnih jezikov. — Ponudbe se priloži pod „Pošta“, pošte restante, glavna pošta Ljubljana.

Potniki se sprejmejo

proti mesečni plači 200 kron in dnevnicami 10 kron.

Oziral se bode le na delavne in marljive gg. potnike, kateri bi obiskovali trgovce z mešanim blagom in branjarje v mestu in na deželi. Pred met, katerega bi razpečavali, je brez vsake konkurence in se potrebuje v vsaki družini.

Ponudbam pod šifro: „Trajna služba“ je priložiti znamke za 45 v Slike naj se ne pošiljajo.

Pozor trgovci! Samo nekaj časa!

Božične in novoletne

RAZGLEDNICE

kakor tudi 4102

reklamne koledarje

ceneje kot povsod drugod pri

L. Pevaleku

v Ljubljani, Zidovska ulica 4.

Boljšim tiskarjem pri odjemu najmanj 300 razglednic pošiljam tudi na izbiro.

Obče priljubljeni

koledar za kmetovalca

za leto 1914 4313

IX. letnik

sestavljen po L. Legvartu, z bogato in podučljivo vsebino, vez. v usni. platno se je začel ravno kar razpošiljati.

Cena koledarja je K 1-60, s pošto K 1-80 in se naj blagovoli denar naprej poslati.

Pri desetih iztisih en koledar za nameček.

Naroča se kot navadno pri Ivanu Bonaču v Ljubljani, nasproti glavne pošte.

Na drobno! Na debelo!
Najlepše božične in novoletne

razglednice

od 2 vin naprej.

Jaslice in okraski za božično drevo

Pisemski papir, spominske knjige in druga darila

priporoča

Marija Tičar

Sv. Petra cesta št. 26.

Najnovjši Za Božič! posnetki.

Original plošče „Gramofon angel“ preje K 4—, sedaj K 3—
Original plošče „Zonophon“ preje K 2-50, sedaj K 2—
Tvorniška zaloga avtomatov gramofonov in plošč

Plošče od K 1-30 naprej.

Gramofoni od K 20 naprej.

Fr. P. Zajec

Ljubljana, Stari trg 9.

Zastopnik največjih tvornic tu in inozemstva Favorite, Columbia, Jumbo, Eden, Zonophon, Avstr. gram. dr. „Angel“ itd. itd.

Nad 20.000 plošč v zalogi.

Specialne plošče najslavnejših opernih pevcev in pevke: Caruso, Szelezak, Nava, Demuth, Battistini, Arnoldson, Destin, Selma Kurz itd. Vsa popravila izvršujem v svoji lastni delavnici točno in solidno. — Pri večjem odjemu popust. Ceniki brezplačno.

Avstr. amerikan.

z zaloga čevljev

Prešernova ul. 52.

12⁵⁰

16⁵⁰

Naši čevlji po kakovosti, :: priležnosti in eleganci :: prekose vsako konkurenco.

Nič več draginje!

Čemu bi drago kupovali, ko se pa 3914

vsako sredo in soboto kupijo ostanki vsakovrstnega blaga

za obleke in perilo kakor sukno, kontenina, šifoni, platno, barhent, volneno modno blago in drugo za skoro polovično ceno pri tvrdki „HERMES“, brata Wokač v Ljubljani, Šelenburgova ulica št. 5 v prvem nadstropju na sproti glavne pošte. Pravkar došlo čez 10.000 novih ostankov.